

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

The II International Science Conference
«Issues of practice and science»

September 27 - 29, 2021

London, Great Britain

ISSUES OF PRACTICE AND SCIENCE

Abstracts of II International Scientific and Practical Conference

London, Great Britain
(September 27 – 29, 2021)

UDC 01.1

ISBN – 978-9-40362-460-0

The II International Science Conference «Issues of practice and science»,
September 27 – 29, London, Great Britain. 210 p.

Text Copyright © 2021 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2021 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Bekenova A.B., Shvidchenko V.K., Kiyani V.S. Infection of spring wheat cultivated in northern Kazakhstan // Issues of practice and science. Abstracts of II International Scientific and Practical Conference. London, Great Britain 2021. Pp. 10-13.

URL: <https://eu-conf.com>.

36.	Лещенко Т.О., Юфименко В.Г. АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ	140
37.	Лещенко Т.О., Юфименко В.Г., Жовнір М.М., Курило В.О. РОЗВИТОК КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО МЕДИКА НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	143
38.	Марінашвілі М.Д., Польщина Д.С. ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАНКОМОВНОГО ГАСТРОНОМІЧНОГО ДИСКУРСУ	146
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
39.	Гулиев А.А. ПОСТРОЕНИЕ ФУНДАМЕНТАЛЬНОГО РЕШЕНИЯ ОБЫКНОВЕННОГО ДИФФЕРЕНЦИАЛЬНОГО УРАВНЕНИЯ (ОДНОЧЛЕННОЕ УРАВНЕНИЕ) С ПОРЯДКОМ	149
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
40.	Ismaylova R.N. THEORETICAL AND PRACTICAL APPROACHES IN THE STUDY OF SOCIAL PSYCHOLOGICAL FACTORS OF DOMESTIC VIOLENCE	151
41.	Данилова А.Д. ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	154
42.	Сальнікова Т.В. РЕАБІЛІТАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОГО ФОРМУВАННЯ «Я-КОНЦЕПЦІЇ» ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ВОЇНІВ АТО/ООС	157
SOCIOLOGICAL SCIENCES		
43.	Олійник Г.М. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ АРТ-ПЕДАГОГІКИ ТА АРТ- ТЕРАПІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З ЛЮДЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	160

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ АРТ-ПЕДАГОГІКИ ТА АРТ-ТЕРАПІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З ЛЮДЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Олійник Галина Михайлівна

Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної роботи,
та менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільський національний педагогічний
університет ім. В. Гнатюка, Україна

Останнім часом арт-педагогіка та арт-терапія все ширше застосовуються в соціальній сфері. Соціальні працівники та соціальні педагоги, які працюють з дітьми з особливими потребами, повинні добре володіти методами та прийомами арт-педагогіки та арт-терапії. Їх опанування та творче використання може допомогти у розв'язанні цілої низки соціально- педагогічних завдань, які покликані вирішувати фахівці соціальної роботи.

Сьогодні науковцями все частіше починає використовуватися термін «арт-педагогіка» під яким розуміють галузь наукового знання, яка ґрунтується на синтезі педагогіки й мистецтва.

В сучасному науковому виданні з соціальної педагогіки та соціальної роботи – Енциклопедія для фахівців соціальної сфери – стверджується, що суть арт-педагогіки полягає у вихованні, навчанні та розвитку засобами мистецтва осіб з обмеженими можливостями; формуванні в них основ художньої культури й оволодінні практичними навичками різних видів художньої діяльності. Основні функції арт-педагогіки: культурологічна, освітня, виховна, корекційна. Арт-педагогіка, як галузь наукового знання, дозволяє розглядати в рамках спеціальної освіти не лише художнє виховання, а й усі компоненти корекційно-розвиваючого процесу (розвиток, виховання, навчання, корекцію) засобами мистецтва та формувати основи художньої культури дитини з вадами й проблемами розвитку [2, с. 17].

Стосовно терміну «арт-терапія» науковець Н. В. Заверико зазначає, що арт-терапія – інтегративна галузь науки, що синтезує наукові знання мистецтва, психології, медицини та обґрунтовує можливість застосування мистецтва та художньої діяльності в корекційній роботі з дітьми, що мають відхилення в розвитку та в активізації потенційних можливостей, пізнавально-інформаційних потреб дітей, молоді, дорослих» [2, с. 314].

Арт-терапія – це метод діяльності спрямований на покращення психоемоційного стану людини за допомогою образотворчого мистецтва. Сучасне розуміння арт-терапії передбачає, по-перше, використання мови образотворчої експресії; по-друге, безпосередню участь людини в образотворчій

творчості. У багатьох випадках в арт-терапевтичній роботі можуть використовуватися музика, драматичне мистецтво, рух, танець та інші форми творчої активності людини.

Сучасна арт-терапія включає такі види: ізотерапію (лікувальний вплив засобів образотворчого мистецтва – ліплення, малювання, декоративно-прикладного мистецтва); бібліотерапію (лікувальний вплив читання); імаготерапію (через образ, театралізацію); музикотерапію (через сприйняття музики); вокалотерапію (лікування співами); кінезітерапію (лікувальний вплив рухів – танцювально-рухова терапія, корекційна ритміка) та ін. Можливості арт-терапії останнім часом все ширше використовуються в соціально-педагогічній роботі з дітьми з особливими потребами з корекційною та реабілітаційною метою.

Науковці розглядають різні форми арт-терапії в роботі з дітьми, підлітками і дорослими. Розрізняють три форми арт-терапії: активну (клієнт сам створює продукти творчості – малюнки, скульптури, музичні твори, казки та ін.); пасивну (клієнт використовує художні твори, створені іншими людьми: розглядає малюнки, читає книги, прослуховує музичні твори тощо); змішану (клієнт використовує твори мистецтва для створення власних продуктів творчості). Однак найбільш розповсюдженими є два основні варіанти арт-терапевтичної роботи – індивідуальна і групова форми арт-терапії. Кожна з них, у свою чергу, має певні різновиди [4].

Успішний результат арт-терапевтичної роботи є запорукою того, що людина з особливими потребами буде інтегрована у соціум. Різноманіття видів, методів та форм арт-педагогічного та арт-терапевтичного впливу, а також індивідуальний підхід до вибору терапії є надзвичайно важливим аспектом у діяльності спеціалізованих соціальних служб та соціальних працівників і соціальних педагогів.

Як свідчить практика, доцільно використовувати як традиційні, так і інноваційні методи та форми соціальної, соціально-педагогічної роботи з людьми з особливими потребами, у тому числі й методи арт-терапевтичної роботи [5]. У соціально-педагогічній теорії існує й поділ терапії на види, а також деякі види терапії використовують залежно від віку та особливостей клієнта.

Науковець Полторак Л. виділяє дві основні форми арт-терапевтичної роботи, а саме індивідуальну та групову, які у свою чергу мають певну різновидність. Особливу цінність має індивідуальна форма роботи яка підходить як для дітей, так і для дорослих [3]. Сучасні дослідники виділяють такі аспекти у арт-терапевтичній роботі:

- арт-терапія переважно виступає невербальним спілкуванням. Ця особливість робить її особливо цінною для тих, хто словесно не може поділитись своїми переживаннями;
- арт-терапія – це засіб самовираження і самопізнання;
- суть арт-терапії у мобілізації творчого потенціалу людини з особливими потребами [6].

Мета арт-терапії полягає в тому, щоб за допомогою музики, живопису, драми, ляльок, танців та інших видів мистецтва гармонізувати розвиток особистості через самовираження.

Арт-терапія може також здійснюватися за допомогою такого різновиду як ігротерапія. В. Білан дає таке визначення ігротерапії – «...це застосування гри, яке впливає на розвиток особистості, сприяє створенню близьких стосунків між учасниками групи, допомагає зняти стрес та напруженість, підвищує самооцінку, та дозволяє повірити в себе адже в різних ситуаціях спілкування, ігрова ситуація дає змогу знизити психологічну напругу людей використовуючи роль іншої особистості» [1].

Лялькотерапія як різновид терапії в основному застосовується для роботи з дітьми з інвалідністю та заснована на ідентифікації дитини зі своїм улюбленим персонажем із мультфільму, казки з використанням іграшки. Деякі науковці вважають, що лялькотерапія це один із методів арт-терапії. Його суть терапії полягає в тому щоб в діях використовується саме лялька як основний об'єкт взаємодії. Така терапія поєднує у собі як індивідуальну форму роботи так і групову.

Науковець Щербакова К. стверджує, що лялькотерапія дозволяє об'єднати інтереси дитини та завдання соціального педагога, психолога у корекційній роботі. Така діяльність дає можливість найефективніше втручання фахівця в психіку дитини з метою її корекції або психопрофілактики [7, с. 71].

Лялькотерапія сприяє зняттю емоційної напруги, розвитку мовлення, покращення навичок подолання конфлікту та формуванню соціально- побутових навичок.

Музикотерапія як складова арт-терапії допомагає покращувати у людей навички комунікації, соціальної активності, соціалізації у соціум. Цей метод терапії допомагає у відновленні та корекції функціональних рухових відхилень у людей з особливими потребами. Під час музикотерапії виникають позитивні емоції, що під час звучання музики, стимулюють інтелектуальну діяльність дитини [6].

Виділяють такі форми музикотерапії: музично-рухові ігри та вправи; психічна і соматична релаксація за допомогою музики; спів; сприйняття музики; дихальні вправи; пантоніма;

Ізотерапія, як ще один вид арт-терапії, здійснюється шляхом створення спонтанного малюнка, що допомагає вільно виражати свої почуття і думки та відображає теперішнє й допомагає будувати позитивне майбутнє [1].

Казкотерапія сприяє передачі життєвого досвіду що, дозволяє вийти людині з особливими потребами за куліси свого життя та допомагає вивчати світ, ідентифікувати себе з певним персонажем і таким чином подивитись на проблеми які у неї є зі сторони. Казкотерапія вирішує такі завдання, як корекцію мовлення, активізацію мислення, розвиток дрібної моторики рук [6]. Казкотерапія відбувається у три етапи: 1) розслаблення під час якої людина заспокоюється і налаштовується на процес; 2) власне робота над казкою (вивчення або написання казки); 3) прочитання казки, завершення..

Висновок. Отже, арт-педагогіка й арт-терапія є надзвичайно продуктивним способом взаємодії з людьми з особливими потребами, адже вони допомагають налагодити тісний контакт з клієнтом та вибудувати взаємодію, контакти у системі «людина – людина», у групі. Арт-педагогічні й арт-терапевтичні методи впливу на особистість мають широко використовуватися у соціально-педагогічній, корекційно-реабілітаційній роботі, в діяльності спеціалізованих соціальних служб.

Список літератури

1. Білан В.А. Арт-терапія як один із засобів естетотерапії в корекційно-педагогічній роботі дефектолога. Вісник Черкаського університету. Серія: *Педагогічні науки*. Черкаси, 2018. №3. С. 22–28.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. пед. проф. І.Д. Звереві. Київ: Універсам, 2012. 536 с.
3. Полтораки Л. Роль методів арт-терапії у професійній діяльності соціальних працівників. Витоки педагогічної майстерності. Серія : *Педагогічні науки*. 2013. Вип. 11. С. 261-265.
4. Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва / За ред. проф. А. Й. Капської. Київ: ДЦССМ, 2012. 96 с.
5. Ревть А. Сутність та специфіка організації соціальної роботи з дітьми із функціональними обмеженнями. *Молодь і ринок*. 2016. № 8. С. 38-42.
6. Садова І. І. Арт-терапія як сучасний метод у системі соціальної роботи педагога з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2012. Вип. 3. С. 197-205.
7. Щербакова К. В. Петрович Ж. В. Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва : навч. посібник. Київ: ДЦССМ, 2002. 217 с.